

תוקף: שיפוט, לגיטימציה ואמת במדידה והערכה

ד"ר חגי קופרמינץ
הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה

יום עיון במכון הנרייטה סאלד:
כיצד לתקף? סוגיות במדידה ובהערכה
ד' בתמוז תשס"ז (20.6.2007)

מגמות במדידה והערכה בחינוך

- מעבר למדידת הישגים: אסטרטגיות, מטה-קוגניציה, הנעה והיבטים רגשיים, המימד החברתי, ועוד ועוד
- גיוון בדרכי ההערכה, ה"ה: הוראה-למידה-הערכה, מידע דיאגנוסטי, שילוב מקורות מידע, מעקב לאורך זמן, משימות מורכבות (HOT)
- העצמת הלומד, רפלקציה והערכה עצמית
- שילוב תובנות מתחומים שונים (פסיכולוגיה קוגניטיבית, חקר המוח, פסיכולוגיה חברתית)
- טכנולוגיות מתקדמות
- גלוקליזציה; פוליטיקה של זהויות; קונפליקט
- פלורליזם מתודולוגי

מדידה כמבט פנימי וחיצוני

המרחב הפנומנולוגי: גוף ראשון

המרחב הלוגי: גוף שלישי

חוויה – המשגה

גשטלט – יסודות

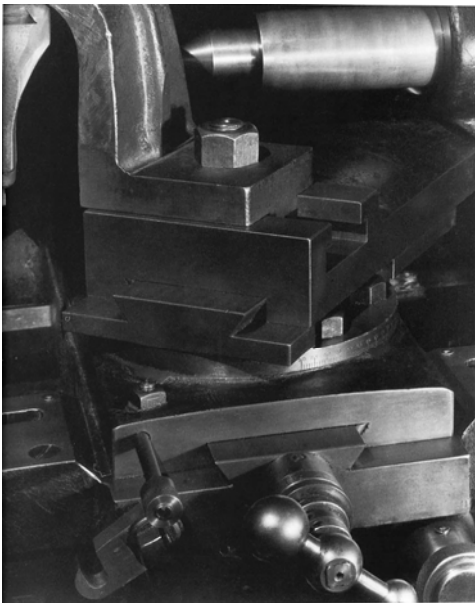
אינטואיציה – אינטלקט

קליני – סטטיסטי

איכותני – כמותי

מתהווה – נתון

גל - חלקיק

מדידה כצילום: מבט בעזרת מכשיר

צרכן כלי מדידה מושא
הערכה מעריך הערכה

מצלמה צופה
המצולם צלם

- אמת
- שיפוט
- לגיטימציה

פעולה

הגישה ה"קלאסית"

- הצלם / צופה הרואה ואינו נראה
- הצילום כייצוג נאמן של המציאות
- פרשנות הצילום על פי קודים קבועים (סמיוטיקה של הדימוי הויזואלי)
- צילום מדויק מוביל לפעולה נכונה
- תוקף: הסכמה בין-צלמים, אי-תלות במצלמה, המצולם אינו מעורב בפרשנות, תיאוריה אופטית מוסמכת; קריטריונים מוסכמים לאיכות

תוקף

Validity is an integrated judgment of the degree to which empirical evidence and theoretical rationales support the adequacy and appropriateness of inferences and actions based on test scores or other modes of assessment

Messick, S. (1989). Validity. In R. L. Linn (Ed.), Educational measurement (3rd ed.) (pp. 13-103). New York: Macmillan.

	תיאוריה	מעשה
עובדות	Test Interpretation	Test Use
Evidential Basis	Construct Validity (CV)	CV + Relevance/Utility (R/U)
Consequential Basis	CV + Value Implications (VI)	CV + R/U + VI + Social Consequences

ערכים

FIGURE 2. Facets of validity

Note. From "Meaning and Values in Test Validation" by S. Messick, 1989b, *Educational Researcher*, 18(2), p. 10. Copyright 1989 by American Educational Research Association. Reprinted by permission.

הגישה ה"פוסטית"

- הצילום כמעצב מציאות בהקשר חברתי, תרבותי, פוליטי; חשיפה של יחסי כוח וסמכות
- המרחב הפנומנולוגי – חווית המצולם
- לגיטימיות לנקודות מבט שונות; העדפת המגוון על פני האחידות
- פעולה אינה נגזרת ישירות מ"אמת"
- תוקף: שיח בנוגע למשמעות הצילום בין מצולם, צלם וצופה; דיון מתמשך על קריטריונים לאיכות

שאלות נוספות

- איזו תיאוריה רלוונטית לביסוס תוקף?
- מהן העובדות הרלוונטיות?
- האם תוקף הוא מושג מדיד?
- מי צריך להשתתף בחקר התוקף?
- האם מסקנות מבוססות לגבי ה"אמת" מובילות בהכרח להחלטות "נכונות"?